

ŠVP školní družiny

**„ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY
ZÁKLADNÍ ŠKOLY ZBYTINY“**

Č. j.: ZSZ-357/2025

Obsah

1. Identifikační údaje.....	3
2. Poslání a cíle školní družiny	4
3. Přijímání žáků do školní družiny a režim školní družiny	5
4. Organizace a formy vzdělávání ve školní družině	5
5. Personální, prostorové a materiální podmínky pro činnost školní družiny	6
6. Bezpečnost a hygiena.....	7
7. Vzdělávací obsah.....	8
8. Podmínky pro činnost žáků se SVP a žáků mimořádně nadaných	11

1. Identifikační údaje

Název programu: Školní vzdělávací program školní družiny Základní školy Zbytiny

Název školy: Základní škola Zbytiny, okres Prachatice

Adresa školy: Zbytiny 2, 384 41

Ředitel školy: Mgr. Hana Kaboňová

Kontakty:

Telefon ZŠ: 797 991 133

Telefon ŠD: 797 991 469

E-mail: zszytiny@seznam.cz

Zařazení do sítě:

IČO: 71 00 40 50

IZO: 102 515 506

RED-IZO: 600 063 216

Zřizovatel školy: Obec Zbytiny
Zbytiny 3, 384 41 Zbytiny

Kontakty:

Starosta obce: Josef Furiš

Telefon: 388 337 175

Web: www.zbytiny.cz

E-mail: obec@zbytiny.cz

Datum projednání ŠVP ŠD pedagogickou radou: 27. 8. 2025

Školská rada projednala ŠVP ŠD dne: 28. 8. 2025

Platnost ŠVP ŠD od: 1. 9. 2025

.....
Mgr. Hana Kaboňová

razítko školy

Číslo jednací: ZSZ-357/2025

2. Poslání a cíle školní družiny

ŠVP školní družiny (dále jen ŠD) je vytvářen v souladu s § 5 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (školský zákon), s vyhláškou č. 74/2025 Sb. o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, a v návaznosti na ŠVP a školní řád Základní školy Zbytiny, okr. Prachatice a další dokumenty týkající se základního a zájmového vzdělávání.

Hlavním cílem školní družiny je podporovat všestranný rozvoj osobnosti dítěte v bezpečném, podnětném a přátelském prostředí mimo rámec povinného vyučování.

Školní družina vytváří prostor pro odpočinek, rekreaci, zájmové vzdělávání a sociální interakci, přičemž respektuje individuální potřeby a možnosti každého dítěte.

Posláním ŠD je:

- zajistit žákům základní životní potřeby a všestrannou pohodu (wellbeing);
- zabezpečit pocit bezpečí a klidu;
- zajistit dohled nad žáky v době mimo vyučování;
- rozvíjet samostatnost a schopnost pracovat v kolektivu, pomáhat slabším a mladším spolužákům při různých aktivitách;
- vést žáky k slušnému chování a rozvíjet sociálních a komunikačních dovedností, vytvářet návyk péče o pořádek a čistotu prostředí;
- vést žáky k aktivnímu a smysluplnému trávení volného času ve škole;
- vytvářet a prohlubovat pozitivní vztah k přírodě a životnímu prostředí;
- dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví;
- posilovat kompetence prostřednictvím volnočasových aktivit;
- prohlubování všeobecného přehledu (v návaznosti na učivo) pomocí her;
- vytvářet prostor pro rozvoj zájmů a nadání žáků, podílet se na základní diagnostice žáků a odhalování jejich potřeb podpory a rozvoje nadání;
- uplatňovat podpůrná opatření vůči žákům s přiznanými podpůrnými opatřeními (PPO) a žákům nadaných;
- umožnit žákům osobní přípravu na další výuku a vypracování domácích úkolů, pokud s tím souhlasí zákonní zástupci.

Cíle ŠD jsou:

- posilovat základní návyky sebeobsluhy, denního režimu a zdravého životního stylu;
- rozvíjet schopnost účelně využívat a organizovat svůj volný čas;
- rozvíjet osobní zájmy a hledat případně nové zájmy a záliby;
- osvojovat si vhodné formy komunikace a spolupráce s ostatními žáky a dospělými;
- dodržovat společná pravidla života ve ŠD, uplatňovat základní tradice a rituály školy;
- rozvíjet odolnost a vytrvalost, překonávat běžné překážky;
- usilovat o vzájemný respekt a toleranci mezi žáky, posilovat sebevědomí a odpovědnost vůči sobě i jiným;
- posilovat v rámci neformálního vzdělávání klíčové kompetence, oborové (předmětové) vědomosti, dovednosti a postoje získané ve výuce.

3. Přijímání žáků do školní družiny a režim školní družiny

Činnost ŠD je určena žákům 1. stupně, kteří byli prostřednictvím zákonných zástupců přihlášeni k pravidelné docházce do ŠD a byli přijati.

Žáci jsou přijímáni k pravidelné docházce do ŠD na základě vyplněné písemné přihlášky podepsané zákonným zástupcem. Všechny náležitosti týkající se přijetí k pravidelné docházce do ŠD a k provozu ŠD jsou součástí vnitřního řádu ŠD a jsou uvedeny i na webu školy.

Kapacita ŠD je 28 žáků. O zařazení žáka do ŠD, případně o jeho vyloučení pro opakované porušování řádu ŠD, rozhoduje ředitelka školy. Informaci obdrží zákonný zástupce elektronicky, včetně postupu pro odvolání proti rozhodnutí.

Provozní doba ŠD je ráno před vyučováním od 6:30 - 7:45 hodin a následně po skončení dopoledního vyučování do 11:40 - 16:00 hodin. První a poslední školní den je ŠD pro žáky od 9:00 hodin. Pro žáky 1. ročníku je druhý školní den od 10:00 hodin.

Provoz družiny se řídí organizací aktuálního školního roku. Škola může v případě zájmu ze strany zákonných zástupců nabízet omezenou činnost ŠD i o pololetních a jarních prázdninách. O letních prázdninách může nabídnout pořádání příměstského tábora. Aby probíhal provoz družiny během pololetních a jarních prázdnin musí se k docházce přihlásit nejméně 5 žáků, kteří nemusí být žáky ZŠ Zbytiny, ale musí být žákem jiné základní školy. Místo trvalého pobytu u žáka nerozhoduje. V době docházky o pololetních a jarních prázdninách se všichni žáci řídí vnitřním řádem družiny. Příměstský tábor se bude konat v minimálním počtu 8 žáků a platí pro něj stejné podmínky (viz výše).

Žáci přicházejí do ranní družiny většinou dle rozvrhu v přihlášce v doprovodu zákonných zástupců nebo sami. Vychovatelka ranní družiny je pouští do školy pomocí videozvonku. Rovněž samostatné odchody a vyzvedávání žáků ze ŠD se řídí časy zapsanými v přihlášce. Jakákoli změna v příchozech a odchodech žáků ŠD musí být předem písemně potvrzena zákonným zástupcem žáka.

Zákonní zástupci mohou v konkrétních dnech vyhlášených školou navštívit ŠD a seznámit se s vybavením ŠD a s činnostmi žáků. Návštěva zákonných zástupců ve ŠD možná po předběžné dohodě i v jiné dny.

4. Organizace a formy vzdělávání ve školní družině

Pravidelná činnost: každodenní činnost účastníků, je dána týdenní skladbou – výtvarná a pracovní činnost, hry v přírodě a na hřišti, relaxační činnost, esteticko– výchovné činnosti (vyprávění, společné hry, dramatizace, osvojování si základů společenského chování).

Příležitostná činnost: Představuje činnost, která není pravidelná a u nás je většinou spojená se ZŠ (př. besídky).

Spontánní činnost: Představují průběžnou činnost, která není řízená vychovatelkou (př. hry venku na hřišti).

Příprava na vyučování: Představuje nejen kromě vypracování domácích úkolů i didaktické hry, soutěže, hádanky, ale např. tematické procházky a s nimi pak spojené následné tvoření, pokusy.

Při ranní docházce do družiny je využíván koberec k odpočinku a klidovým aktivitám, žáci mají k dispozici hračky, společenské hry, knihy, aj.

Odpolední školní družina umožňuje zájmovou, organizovanou, samostatnou i odpočinkovou činnost. Vybavení prostoru odpovídá potřebám dětí – k dispozici jsou herní koutky, pracovní stoly, pomůcky pro výtvarné, hudební i pohybové aktivity.

Skladba zaměstnání je tvořena s ohledem na rozvrh jednotlivých ročníků, odchodům žáků domů a je přizpůsobena ostatním zájmovým kroužkům.

Metody práce

- **Hra** – základní metoda práce, která rozvíjí fantazii, sociální dovednosti, pravidla chování a schopnost řešit konflikty.
- **Tvořivé a praktické činnosti** – výtvarné, pracovní, rukodělné a hudební aktivity vedoucí k rozvoji jemné motoriky, estetického cítění a kreativity.
- **Diskuse a rozhovor** – metoda podporující komunikaci, vyjadřování názorů, naslouchání a respektování druhých.
- **Skupinová práce** – rozvoj spolupráce, tolerance, týmového ducha a schopnosti podílet se na společném cíli.
- **Pohybové a relaxační aktivity** – hry venku, sportovní činnost, procházky do přírody a cvičení zaměřené na zdravý životní styl a duševní pohodu.
- **Didaktické hry** – propojení zájmového vzdělávání s poznáním světa, přírodních jevů, tradic a kultury

Metody jsou voleny s ohledem na věk, schopnosti a zájmy dětí, aktuální podmínky a cíle výchovně vzdělávací práce. Důraz je kladen na pozitivní motivaci, respektující přístup a vytváření bezpečného prostředí pro rozvoj každého dítěte.

5. Personální, prostorové a materiální podmínky pro činnost školní družiny

Personální podmínky

Personální obsazení je zajištěno činností jedné vychovatelky, která zajišťuje jak ranní družinu, tak odpolední provoz družiny. V případě domluvy může být ranní provoz družiny zajištěn jinými pedagogickými pracovníky. Vychovatelka či vychovatelky pracují v družině podle Školního vzdělávacího programu pro školní družiny a celoročního plánu. Jsou seznámeny s koncepcí školy a svou prací v družině na ni navazují.

Prostorové a materiální podmínky

Školní družina je součástí malotřídní Základní školy Zbytiny, okres Prachatice, představuje důležitou součást výchovně vzdělávacího systému školy. Je určena žákům celého 1. stupně, kapacita družiny je 28 žáků. Poskytuje jim bezpečné, podnětné a přátelské prostředí pro smysluplné trávení volného času před a po vyučování. V rámci činnosti družiny se klade důraz na rozvoj sociálních dovedností, tvořivosti, samostatnosti a zdravého životního stylu.

Družina se nachází v samostatné středně velké místnosti se dvěma okny v 1. patře budovy školy, což umožňuje bezproblémový přechod mezi výukou a zájmovými činnostmi. Během dopoledního vyučování je prostor školní družiny využíván k výuce. Družina je vybavena moderním nábytkem, skřínkami na pomůcky a hry, šestihrannými dřevěnými stoly a dřevěnými židličkami. Je zde i stůl pro paní vychovatelku, umyvadlo s tekoucí vodou, bílá tabule a nástěnka. V části třídy je na podlaze koberec, u okna je vytvořen čtecí koutek s osvětlením. Žáci mají k dispozici dostatek stolních her. Některé pomůcky a hry jsou umístěny ve skřínkách na chodbě. Aktovky si mladší žáci nechávají na chodbě pře ŠD, ostatní je mají ve třídě.

Družina využívá přilehlou školní zahradu, na které se nachází školní pozemek v podobě vysokých záhonů, je zde pískoviště, několik herních prvků – průlezky, skluzavka a houpačka, pingpongový stůl, domek na pomůcky a dvě zastřešená posezení. Může využívat i obecní nohejbalové, volejbalové a fotbalové hřiště. Blízké okolí nabízí možnost vycházek do lesa a k řece Blanici.

6. Bezpečnost a hygiena

Školní družina zajišťuje bezpečné prostředí pro všechny děti, které se účastní zájmového vzdělávání. Vychovatelka dbá na dodržování pravidel bezpečnosti, hygieny a ochrany zdraví při všech činnostech, a to jak ve vnitřních prostorách školy, tak při pobytu venku. Žáci jsou ve ŠD vedeni k příznivému sociálnímu klimatu, vzájemnému respektu, přátelskému vztahu ke spolužákům, pracovníkům školy i sobě samým.

Bezpečnost a hygiena ve ŠD se řídí školním řádem, vnitřním řádem ŠD a řady konkrétních prostor (herny, školní zahrady, počítačová učebna, pravidly silničního provozu při akcích mimo školu atd.) a bezpečností konkrétních realizovaných činností. Vedoucí zaznamenávají přítomnost žáků a jejich poučení o bezpečnosti a hygieně vyplývající z daných aktivit do třídní knihy ŠD a na jmenné seznamy poučení o bezpečnosti k jednotlivým akcím. Žáky, kteří nebyli přítomni při poučení o bezpečnosti na začátku školního roku nebo přicházejí v průběhu školního roku, je potřeba poučit hned po příchodu do školy. Stejně tak jejich zákonné zástupce.

Konkrétní opatření bezpečnosti a hygieny zahrnují:

- pravidelný dohled nad dětmi během všech aktivit, včetně přechodů mezi školou a družinou, pobytu na školním hřišti či vycházkách

- seznámení dětí s pravidly bezpečného chování, včetně pravidel pro hry, pohyb po budově, používání pomůcek a chování při mimořádných událostech
- vedení dětí k zodpovědnému chování, vzájemnému respektu a předcházením rizikovým situacím
- dodržování hygienických zásad, pravidelné větrání, čistota prostor a podpora zdravého životního stylu
- zajištění bezpečnosti při sportovních a pohybových aktivitách, používání vhodného vybavení a přizpůsobení činností věku a schopnostem dětí
- spolupráce s rodiči, školou (třídní učitel, výchovný poradce, metodik prevence) a dalšími odborníky při řešení zdravotních či bezpečnostních potřeb jednotlivých žáků
- vedení záznamů o úrazech, jejich hlášení a vyhodnocování pro prevenci dalších rizik. V případě úrazu žáka postupují pedagogové při jeho řešení v souladu se školním řádem.
- ŠD zajišťuje pitný režim žáků, žáci mají k dispozici omyvatelné plastové kelímky
- žáci používají papírové jednorázové ručníky.

Vychovatelka spolupracuje s rodiči, pedagogickým sborem a je seznámena s preventivním programem ZŠ o šikaně a ochraně zdraví konzultuje s třídním učitelem, ostatními vyučujícími, výchovným poradcem a zákonnými zástupci problémy žáků, které by v případě jejich zapojení do nevhodných činností mohly vést k prohloubení problémů, nebo k jejich zranění.

7. Vzdělávací obsah

Obsah vzdělávání ve školní družině se zaměřuje na smysluplné využití volného času žáků před a po vyučování, a to formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností a přípravy na vyučování. Tyto činnosti se prolínají a doplňují se základními gramotnostmi, klíčovými kompetencemi, průřezovými tématy i vzdělávacími obory, které jsou definovány v revizi RVP ZV a ŠVP.

Vzdělávací oblasti a jejich náplň:

Člověk a jeho svět: žáci se seznamují s místem, kde žijí, s přírodou, společností, kulturou a tradicemi

Člověk a společnost: rozvíjí se sociální dovednosti, spolupráce, tolerance, respekt a odpovědnost.

Člověk a příroda: žáci poznávají přírodu, učí se o ní pečovat, rozvíjejí ekologické myšlení.

Umění a kultura: žáci se věnují výtvarné, hudební, dramatické a literární činnosti.

Člověk a zdraví: žáci se učí o zdravém životním stylu, prevenci úrazů, hygieně a duševní pohodě.

Člověk a svět práce: žáci se učí pracovat s různými materiály, rozvíjejí manuální dovednosti a tvořivost.

Klíčové kompetence:

Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí, které vybavují účastníky činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými dovednostmi. Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány a rozvíjeny kompetence k učení, k řešení problémů, komunikační kompetence, osobnostní a sociální, občanství a udržitelnosti, k trávení volného času, kompetence kulturní a digitální. Školní družina tak ve svých činnostech navazuje na formální vzdělávání při ZŠ Zbytiny.

- **Kompetence k učení:**

- učí se plánovat, hodnotit výsledky své činnosti a využívat získané poznatky v praxi.
- je veden k poznávání sebe sama, k rozvoji zvědavosti, samostatnosti a schopnosti učit se z vlastních zkušeností.

- **Kompetence k řešení problémů:**

- učí se vnímat problémové situace, hledat různá řešení, rozhodovat se a nést odpovědnost za svá rozhodnutí. Jsou vedeny k vytrvalosti, tvořivosti a schopnosti spolupracovat při řešení úkolů.

- **Kompetence komunikační:**

Podpora rozvoje verbální i neverbální komunikace.

- účastník je schopen vyjadřovat své myšlenky, naslouchat druhým, respektovat odlišné názory a kultivovaně se vyjadřovat.

- **Kompetence osobnostní a sociální:**

Podpora rozvoje sebedůvěry, empatie a schopnosti seberegulace.

- učí se spolupracovat, respektovat pravidla, je schopen respektovat jiné, spolupracuje v týmu, učí se pomáhat druhým, řešit konflikty a rozvíjet pozitivní vztahy.
- odhaduje rizika svých nápadů.
- rozhoduje o svých činech, uvědomuje si, že za své činy odpovídá a nese důsledky.

- **Kompetence k naplnění volného času:**

- účelně tráví volný čas, rozvíjí své zájmy v individuálních a organizovaných činnostech, tyto činnosti si vybírá, rozvíjí svou schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci zátěže ze školy.

- **Kompetence k občanství a udržitelnosti:**

- vnímá nespravedlnost, šikanu, agresivitu a dovede se jim bránit.
- uvědomuje si svá práva a práva druhých.
- chová se odpovědně s ohledem na zdraví své i druhých.
- podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.
- osvojuje si pracovní návyky, dodržuje bezpečnost a bezpečně používá materiály, nástroje a vybavení ŠD.
- respektuje kulturní hodnoty národa, etnika, sociální skupiny.

- **Kompetence k podnikavosti a pracovní:**

- učí se plánovat a organizovat vlastní činnosti, dokáže dokončit úkoly, které si samo zvolilo, přijímá odpovědnost za své rozhodnutí a chování
- aktivně se zapojuje do tvořivých činností
- umí hledat různá řešení problémů a překážek
- osvojuje si základní pracovní postupy při manuálních a kreativních činnostech
- dodržuje pravidla bezpečnosti a hygieny při práci
- rozvíjí jemnou motoriku, trpělivost a pečlivost
- dokáže zhodnotit výsledek své práce
- učí se přijímat zpětnou vazbu a poučit se z ní
- rozvíjí schopnost sebereflexe a stanovování si osobních cílů

- **Kompetence kulturní:**

- vnímá a respektuje kulturní rozmanitost, poznává tradice, zvyky a kulturní dědictví svého regionu i jiných kultur
- rozvíjí estetické cítění prostřednictvím výtvarných, hudebních, dramatických a literárních činností
- získává povědomí o kulturních institucích (např. knihovna, muzeum, divadlo) a učí se k nim přistupovat s úctou.
- podílí se na přípravě a realizaci kulturních akcí ve školní družině (např. besídky, výstavy, slavnosti), čímž rozvíjí svou tvořivost a schopnost spolupráce
- uvědomuje si význam kultury pro společnost, chápe, že kultura obohacuje život jednotlivce i komunity
- učí se vhodnému společenskému chování v různých situacích (např. při návštěvě kulturních akcí, při slavnostních příležitostech)

- **Kompetence digitální:**

- zvládne jednoduchou práci s počítačem
- vyhledává potřebné informace a návody na internetu
- dbá na bezpečnost v digitálním prostředí

Činnosti ŠD jsou realizovány podle vzdělávacího obsahu celoročního plánu. Činnosti jsou dle aktuální potřeby rozpracovány do kratších časových úseků - týdenních, 14 denních nebo měsíčních plánů. Strukturu plánů si tvoří každý pedagog sám tak, aby naplnil poslání a všechny stanovené cíle činnosti ŠD.

Činnosti jsou plánovány pro všechny ročníky prvního stupně dohromady, zohledňují věk žáků a jejich režimové a vývojové potřeby. Jsou často spojené s ročním obdobím, navazují na vzdělávání žáků v jednotlivých vyučovacích oblastech a předmětech. Významné dny, svátky a období jako vznik školy, Vánoce, Velikonoce, Den matek, Den otců, Den rodin atd., bývají připomínány, organizovány a slaveny společně v rámci školního vyučování i družiny nebo odpolední či večerní společné akce.

ŠVP ŠD a je vytvářen ve spolupráci se školou a předkládán pedagogické radě k projednání a ředitelce školy ke schválení. Je uveřejněn na webových stránkách školy. Realizace činností ŠD je pravidelně 1x za rok vyhodnocována. Na základě výsledků hodnocení jsou přijata opatření pro případné změny obsahu či řízení konkrétních činností v novém školním roce.

8. Podmínky pro činnost žáků se SVP a žáků mimořádně nadaných

Ve školní družině respektujeme individualitu každého účastníka a snažíme se vytvořit přiměřené prostředí pro všestranný rozvoj. Na vytváření vhodných podmínek pro případné účastníky se speciálními vzdělávacími potřebami a účastníky mimořádně nadané bude ŠD spolupracovat s rodiči a školou, popřípadě s PPP a dalšími odbornými pracovišti. Dle individuálních možností každého žáka bude probíhat jeho začleňování do volnočasových aktivit a budou zajišťovány podmínky vhodné k rozvoji jeho osobnosti. Při výběru činností ve ŠD, při motivování a hodnocení žáků bude brán ohled na speciální vzdělávací potřeby žáků.

Zpracovaly: Vychovatelka ŠD Eliška Fialová a ředitelka ZŠ Mgr. Hana Kaboňová

Dne: 26. 8. 2025

ředitelka školy
Mgr. Hana Kaboňová